

Ευχαριστώ τη Συνέλευση των Αντιπροσώπων και το Δ.Σ. του Διοικητικού Επιμελητηρίου για τη μεγάλη τιμή που μου απέδωσαν με την εκλογή μου ως επίτιμου μέλους του Διοικητικού Επιμελητηρίου. Επίσης ευχαριστώ τον κ. καθηγητή, που σκιαγράφησε πορτραίτο μου, αλλά κάποια γνωρίσματα που μου απέδωσε ταιριάζουν περισσότερο σε προξενιό. Η παραπάνω διάκριση αυτή σαφώς δεν είναι απλώς τιμητικός τίτλος αλλά γεννά ταυτόχρονα δικαιώματα και υποχρεώσεις διότι και οι δύο θεσμοί του Διοικητικού Επιμελητηρίου και του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης έχουν το αυτό γνωστικό πεδίο και τον αυτό σκοπό, δηλαδή τη βελτίωση της λειτουργίας και της απόδοσης της Δημόσιας Διοίκησης, πράγμα που μπορεί να επιτευχθεί μόνο με τη βαθειά μελέτη των προβλημάτων, που μαστίζουν τη δημόσια διοίκηση και την πρόταση εποικοδομητικών λύσεων. Για την επίλυση όμως κάθε ζητήματος απαιτείται η δημιουργία της κρίσιμης μάζας, της κοινής γνώμης, που μπορεί να επιτευχθεί με την επάλληλη και πολύπλοκη δραστηριότητα των διαφόρων φορέων, η οποία θα συμβάλλει στη διαμόρφωση της πολιτικής βούλησης για την επίλυση του ζητήματος. Οι δύο, λοιπόν, θεσμοί λειτουργούν παράλληλα ως συγκοινωνούντα δοχεία για τη μελέτη, παρουσίαση και επίλυση προβλημάτων που βασανίζουν τη δημόσια διοίκηση και για το σκοπό αυτό πρέπει να συνεργαζόμαστε με πνεύμα αμοιβαίας εκτίμησης και αλληλοσεβασμού με την ελπίδα ότι από τη συνεργασία αυτή θα προκύψουν επωφελή αποτελέσματα για τη βελτίωση και απόδοση της δημόσιας διοίκησης.

Στην Ελλάδα έχουν ιδρυθεί σώματα και υπηρεσίες επιθεώρησης και ελέγχου που ελέγχουν τη δράση των φορέων του δημόσιου τομέα, με άμεσο ή έμμεσο στόχο την πρόληψη και την καταστολή των φαινομένων κακοδιοίκησης και διαφθοράς. Όμως δεν είχε προβλεφθεί η δυνατότητα συντονισμού της δράσης τους, που αποτελεί βασική προϋπόθεση για την αποτελεσματικότητά τους. Η θεσμοθέτηση του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης καλύπτει την ανάγκη αυτή και ανταποκρίνεται στις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας μας.

Ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης, αποτελεί μηχανισμό ελέγχου της δημόσιας διοίκησης και συντονιστικό όργανο της εθνικής πολιτικής για τη διαφθορά στο δημόσιο τομέα.

Έχει υποχρέωση συνεργασίας με τους διεθνείς οργανισμούς (ΟΟΣΑ, Συμβούλιο της Ευρώπης, Ευρωπαϊκή Ένωση) και έχει συμμετάσχει σε διεθνή συνέδρια και σε μηχανισμούς παρακολούθησης για την υλοποίηση των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει η χώρα μας μέσα από διεθνείς συμβάσεις.

Το πεδίο δράσης του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης περιλαμβάνει το Δημόσιο τομέα όπως προσδιορίζεται από το ν.3074/2002 δηλαδή το δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού, τις δημοτικές επιχειρήσεις, και τις δημόσιες επιχειρήσεις ή τις επιχειρήσεις τη διοίκηση των οποίων, ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος.

Σύμφωνα με τον ορισμό που έδωσε η Διεθνής Τράπεζα διαφθορά είναι η κατάχρηση δημόσιου αξιώματος για ιδιωτικό όφελος το οποίο μπορεί να είναι το συνηθέστερο με τη μορφή χρήματος αλλά και εύνοιας για την οικογένεια ή

φίλους ή και προς όφελος ομάδας συμφερόντων όπως πολιτικού κόμματος για να αποκτήσει ή να διατηρήσει εξουσία.

Παράλληλα με τα φαινόμενα διαφθοράς συχνότατα εμφανίζονται και συμπτώματα κακοδιοίκησης που είναι η μη εκτέλεση του υπηρεσιακού καθήκοντος εκ μέρους των οργάνων του κράτους.

Η διαφθορά στο δημόσιο τομέα, ειδικότερη μορφή της οποίας είναι η διαπλοκή συνίσταται στην επιρροή παράνομων συμφερόντων στις κρατικές λειτουργίες τόσο κατά το στάδιο της αποφάσεως όσο και κατά το στάδιο της εκτελέσεως με οικονομικό όφελος υπέρ των παράνομων συμφερόντων και αντίστοιχη ζημία του ευρύτερου δημόσιου τομέα και κατ' επέκταση του κοινού. Εκτός όμως από την οικονομική ζημία η διαφθορά δημιουργεί διάχυτη δυσλειτουργία του κράτους και γραφειοκρατική αναποτελεσματικότητα του κρατικού μηχανισμού, που επιτείνει τα φαινόμενα κακοδιοίκησης και αδιαφάνειας των κρατικών λειτουργιών, τα οποία όμως οφείλονται και σ' άλλες αιτίες, όπως η μη αξιοκρατική, αλλά με πλάγια μέσα επιλογή του προσωπικού των δημοσίων υπηρεσιών, ανεπαρκής εκπαίδευση αυτού, επιλογή διευθυντικών στελεχών με κριτήρια μη αξιοκρατικά, αλλά πολιτικά και κυρίως η εκ μέρους των περισσοτέρων των υπαλλήλων, κυρίως αυτών που δεν προσδοκούν περαιτέρω εξέλιξη, αδιαφορία για την εκτέλεση του υπαλληλικού καθήκοντος. Υπάρχουν πολυάριθμες μορφές και ευκαιρίες για διαφθορά, ανάλογα με το πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον στο οποίο αναπτύσσεται, αλλά ο επικρατέστερος τομέας είναι των δημόσιων προμηθειών στις οποίες περιλαμβάνονται και τα δημόσια έργα. Το φαινόμενο

δεν είναι νέο. Είναι παγκόσμιο και έχει επίπτωση στην παγκόσμια οικονομία, ιδιαίτερα στους λαούς των υπό ανάπτυξη χωρών. Εμφανίζεται σε όλους τους τομείς των δημόσιων προμηθειών, ιδιαίτερα όμως στην προμήθεια εξοπλισμών και στα δημόσια έργα. Το πρόβλημα όμως με την καταπολέμηση της διαφθοράς είναι ότι αποκαλύπτεται πάρα πολύ δύσκολα, γιατί κανένα από τα εμπλεκόμενα μέρη δεν είναι διατεθειμένο να προβεί σε αποκαλύψεις, προς αποφυγή βεβαίως και των ιδίων ευθυνών, αλλά και γι' αυτή πολλές φορές υπάρχει κρατική κάλυψη και απροθυμία των αρμοδίων οργάνων για αποτελεσματική δράση παρά τις οποιεσδήποτε νομικές επιταγές και ανυπαρξία επαρκούς τεχνογνωσίας για την παρεμπόδιση των μεθοδεύσεων αυτών. Συνεπώς απαιτείται ταυτόχρονη πολιτική βούληση και τεχνογνωσία για να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες για την καταπολέμηση της διαφθοράς στο δημόσιο τομέα και ειδικότερα στη δημόσια διοίκηση. Η δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών πρέπει να βασίζεται στις εξής αρχές: α) πρέπει να μελετηθεί και θεσπισθεί το κατάλληλο σύστημα ελέγχου των δημόσιων προμηθειών και της διοικήσεως, β) να αξιολογηθούν τα υπάρχοντα συστήματα ελέγχου των προμηθειών και της διοικήσεως από την άποψη του οφέλους και τους κόστους, γ) να γίνει ανταλλαγή τεχνογνωσίας για την καταπολέμηση της διαφθοράς και για τη βελτίωση των συστημάτων διοικήσεως με άλλες δημόσιες ή ιδιωτικές οικονομίες που αντιμετώπισαν παρόμοιας φύσεως προβλήματα.

Εξάλλου, η κατανόηση των αιτίων της διαφθοράς και της κακοδιοίκησης θα βοηθήσει στην κινητοποίηση των πολιτών όλων των

κοινωνικών τάξεων για τη λύση του προβλήματος με πράξεις και όχι με λόγια. Υπάρχουν μερικοί γενικοί παράγοντες που λειτουργούν υπέρ της διαφθοράς και κακοδιοίκησης όπως: α) η έλλειψη κατάλληλων μηχανισμών για τον ακριβή έλεγχο της διοικήσεως, που συνήθως είναι η απουσία δημόσιων κανονιστικών υπηρεσιών, αόριστες ή επάλληλες αρμοδιότητες, γραφειοκρατικά εμπόδια, χαμηλής ποιότητας μηχανισμοί και ακόμη κανόνες που θεσπίσθηκαν ad hoc για να τις διευκολύνουν, β) η ανέλεγκτη εξουσία που παρέχεται στους αρμόδιους για να αποφασίζουν, την οποία ασκούν χωρίς διάκριση και λογικούς περιορισμούς με μόνη την επίκληση της πολιτικής βούλησης, γ) η έλλειψη διαφάνειας, δηλαδή απουσία κανόνων ή μη εφαρμογή αυτών, ώστε οι πολίτες και τα ΜΚΟ να μην μπορούν να αποκτήσουν πληροφορίες για να τις χρησιμοποιήσουν για τον έλεγχο των κρατικών προμηθειών και της κακοδιοίκησης, δ) η έλλειψη προληπτικού ελέγχου και η βραδύτητα του κατασταλτικού ελέγχου, ε) η βραδύτητα περί την απονομή της δικαιοσύνης και εν πολλοίς ανεπάρκεια των Δικαστηρίων να επιβάλουν το νόμο, κυρίως στα οικονομικά εγκλήματα, όπου πολλοί διαφεύγουν δια της παραγραφής των αδικημάτων και η επιλεκτική μεταχείριση των επώνυμων με την έκδοση απαλλακτικών Βουλευμάτων αντί της απαλλαγής τους στο ακροατήριο. Επίσης η σε μεγάλο βαθμό πειθαρχική ατιμωρησία των δημοσίων υπαλλήλων, που έχει δημιουργήσει στους παρανομούντες αίσθημα ασυδοσίας. Είναι κοινός τόπος πως για να επιλυθούν τα προβλήματα δυσλειτουργίας και διαφθοράς της Δημόσιας Διοίκησης πρέπει να λειτουργήσει τάχιστα, αποτελεσματικά και αξιόπιστα η Δικαιοσύνη. Μόνο

τότε θα εμπεδωθεί το αίσθημα του δικαίου και η γενική πρόβλεψη που σκοπεύουν ο Κώδικας Δημοσίων Υπαλλήλων και οι διάφοροι νόμοι.

Η διάταξη της παρ. 7 του ν.3345/05 σύμφωνα με την οποία η διαπίστωση, ύστερα από διενέργεια επιθεώρησης ή ελέγχου, από το Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης και τα Σώματα και τις Υπηρεσίες Επιθεώρησης και Ελέγχου της παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν.3074/2002 πειθαρχικών παραπτώματων υπαλλήλων, λειτουργών ή οργάνων των φορέων της προαναφερόμενης διάταξης δεσμεύει τα αρμόδια όργανα των φορέων αυτών για την άσκηση πειθαρχικής δίωξης είναι καταλυτικής σημασίας προς την κατεύθυνση αυτή καθόσον καθιστά τον πειθαρχικό έλεγχο των εμπλεκόμενων υπαλλήλων υποχρεωτικό.

Η διαφθορά δεν αποτελεί αυτή καθ' αυτή ποινικό αδίκημα, αλλά εμφανίζεται ως παραγωγικό αίτιο σε σειρά ποινικών αδικημάτων όπως στη δωροδοκία (ενεργητική και παθητική) απάτη, υπεξαίρεση, απιστία, πλαστογραφία, παράβαση καθήκοντος, ξέπλυμα βρώμικου χρήματος, λαθρεμπορία, κ.λπ. Η διαφθορά εκτείνεται από τα ανώτερα στελέχη της κρατικής ιεραρχίας μέχρι τα κατώτατα στρώματα της υπαλληλικής ιεραρχίας και σ' αυτή εμπλέκονται οικονομικοί παράγοντες εντός ή εκτός της επικράτειας με τεράστια συμφέροντα σε μεγάλες κρατικές προμήθειες ή ακόμη και απλοί πολίτες σε περιπτώσεις ατομικές με αποτέλεσμα να δημιουργεί και να αναπαραγάγει γενικευμένη γραφειοκρατική αναποτελεσματικότητα της κρατικής μηχανής και διάχυτη δυσλειτουργία του κράτους. Τα φαινόμενα αυτά της διαφθοράς και κακοδιοίκησης

αντιμετωπίζονται από τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα, αλλά και εδώ υπάρχει πρόβλημα δυσλειτουργίας και αναποτελεσματικότητας, διότι τόσο η διαπίστωση των πειθαρχικών ευθυνών, όσο και η τελική επιβολή πειθαρχικών ποινών στους πειθαρχικώς ελεγχόμενους υπαλλήλους βραδύνει υπέρμετρα, με αποτέλεσμα πολλές φορές την παραγραφή των παραπτωμάτων, η δε κρίση των πειθαρχικών συμβουλίων είναι ως επί το πλείστον πολύ επιεικής και τούτο λόγω της συνθέσεως των Πρωτοβαθμίων Οργάνων, καθόσον τα δύο από τα πέντε μέλη τους προτείνονται από τα συνδικαλιστικά όργανα. Η όλη πειθαρχική διαδικασία είναι επίπονη και πολυχρόνια, ξεκινά από καταγγελία ή έλεγχο μετά τη σύνταξη της έκθεσης ή πορίσματος διατάσσεται ΕΔΕ μετά την ολοκλήρωση της οποίας ασκείται η πειθαρχική δίωξη εκδίδεται η πρωτοβάθμια πειθαρχική απόφαση κατά της οποίας μπορεί να ασκηθεί ένσταση ενώπιον του δευτεροβάθμιου πειθαρχικού συμβουλίου, κατά της οποίας ασκείται προσφυγή ουσίας ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων ή Συμβουλίου της Επικρατείας, μετά την ενδεχόμενη ακύρωση της πειθαρχικής αποφάσεως αναπέμπεται η υπόθεση ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου.

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί η συμμετοχή του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης στην πειθαρχική διαδικασία.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3491/06 παραπέμπει:

Α) στο αμέσως ανώτερο πειθαρχικό όργανο υποθέσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί απόφαση ανώτερου πειθαρχικού οργάνου, ασκώντας τα προβλεπόμενα ένδικα μέσα.

Β) στο οικείο δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο για υποθέσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί απόφαση μονομελούς πειθαρχικού οργάνου των φορέων του εδαφίου α' η οποία δεν προσβάλλεται με ένσταση στο υπηρεσιακό συμβούλιο του οικείου φορέα.

Γ) Με το ν.3613/2007 έχει δικαίωμα προσφυγής ουσίας στο κατά περίπτωση αρμόδιο ΣτΕ και διοικητικά δικαστήρια για τα στο νόμο αυτό οριζόμενα πειθαρχικά αδικήματα.

Η διαφθορά και η κακοδιοίκηση κλονίζουν τους κρατικούς θεσμούς και την εμπιστοσύνη των πολιτών στην κρατική λειτουργία και μάλιστα ενισχύουν την επικρατούσα στην πλειονότητα των πολιτών άποψη, ότι ορισμένα ζητήματα, για τα οποία η γραφειοκρατία δημιουργεί εμπόδια για την ταχεία επίλυσή τους, μόνο με πλάγιες μεθόδους, όπως με δωροδοκία χάρη νομίμων ακόμη πράξεων ή με πολιτική ή φιλική παρέμβαση είναι δυνατόν να επιλυθούν. Για την καταπολέμηση λοιπόν της διαφθοράς και κακοδιοίκησης τα μέτρα που θα λάβουν οι κυβερνήσεις πρέπει να έχουν τρεις στόχους δηλαδή της πρόληψης, της καταστολής και της εκπαίδευσης των πολιτών. Και για μεν την πρόληψη τα μέτρα πρέπει να αποσκοπούν στην αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών, στην απλοποίηση των διοικητικών διαδικασιών, στη μείωση της γραφειοκρατίας και στη διαφάνεια της δράσης των κρατικών οργάνων με την παράλληλη και αξιοκρατική επιλογή του προσωπικού, κυρίως ως προς το ήθος του και την προθυμία του να προσφέρει και στο στάδιο αυτό μπορεί να συμβάλλει το Διοικητικό Επιμελητήριο με τις παρεμβάσεις του.

Όσον αφορά στην καταστολή των φαινομένων πρέπει να λειτουργήσουν αποτελεσματικά οι ελεγκτικοί, διοικητικοί και κατασταλτικοί μηχανισμοί. Η ατιμωρησία των δημόσιων υπαλλήλων τόσο ποινικά όσο και πειθαρχικά έχει απογοητεύσει τους πολίτες και τους έχει αποθαρρύνει να προβαίνουν σε καταγγελίες, γιατί πιστεύουν, ότι τελικά κανένας δε θα τιμωρηθεί. Τέλος και το σπουδαιότερο, το κράτος, οι ΜΚΟ και οι άλλοι φορείς και με τη βοήθεια των ΜΜΕ πρέπει να εκπαιδύσουμε την κοινωνία, ακόμη με την εισαγωγή σχετικών μαθημάτων στα σχολεία, ώστε οι πολίτες να καταστούν ενεργοί, να αποφεύγουν την παθητική ανοχή των φαινομένων διαφθοράς, να προσδίδουν στους παράγοντες της διαφθοράς την προσήκουσα κοινωνική απαξία, να συνειδητοποιήσουν τη βλάβη που προκαλεί η διαφθορά στην κοινωνία, στην κρατική λειτουργία και στα θεμέλια της δημοκρατίας και κάθε ενεργός πολίτης συνειδητοποιώντας την ατομική του ευθύνη να συμβάλει στην καταπολέμηση της διαφθοράς τουλάχιστον με μέτρο να μην προσφεύγει ο ίδιος σε τέτοιες πράξεις.

Ο θεσμός του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης καθιερώθηκε με τον ν. 3074/2002 *«Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης. Αναβάθμιση του Σώματος Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης και του Συντονιστικού Οργάνου Επιθεώρησης και Ελέγχου και άλλες διατάξεις»*, σε συμμόρφωση με τις διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας για τη θέσπιση επιτελικού-συντονιστικού οργάνου της δράσης των επιμέρους Ελεγκτικών Σωμάτων και των Υπηρεσιών Επιθεώρησης και Ελέγχου της δημόσιας διοίκησης.

Αποστολή του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης είναι α) η

διασφάλιση της εύρυθμης και αποτελεσματικής λειτουργίας της διοίκησης,
β) η παρακολούθηση και η αξιολόγηση του έργου των ελεγκτικών σωμάτων της δημόσιας διοίκησης και
γ) ο εντοπισμός των φαινομένων διαφθοράς και κακοδιοίκησης (άρθρο 1 ν. 3074/2002). Με σκοπό την εκπλήρωση αυτής της πολύπλευρης αποστολής, ο νομοθέτης παρέχει στο Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

1. Να δίδει εντολή διενέργειας επιθεωρήσεων, ελέγχων και ερευνών στο Σ.Ε.Ε.Δ.Δ και στα υπόλοιπα ελεγκτικά σώματα και υπηρεσίες του δημόσιου τομέα.
2. Να παρακολουθεί τις δράσεις των σωμάτων και των υπηρεσιών επιθεώρησης και ελέγχου, ιδίως της πορείας των διενεργούμενων ελέγχων.
3. Να αξιολογεί το έργο των σωμάτων επιθεώρησης και ελέγχου με βάση σχετικό προεδρικό διάταγμα.
4. Να διατάσσει αυτεπάγγελτα διεξαγωγή ελέγχων, επανελέγχων, επιθεωρήσεων και ερευνών στον δημόσιο τομέα.
5. Να ενεργεί έλεγχο καταγγελιών που υποβάλλονται στο Γραφείο του σχετικά με φαινόμενα κακοδιοίκησης στους φορείς του δημοσίου τομέα και στα ειδικά σώματα ελέγχου και επιθεώρησης.
6. Να διατάσσει τη διεξαγωγή ένορκης διοικητικής εξέτασης.
7. Να ασκεί πειθαρχική δίωξη και να ζητά τη λήψη άλλων διοικητικών μέτρων.

8. Να παραπέμπει υποθέσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί απόφαση πειθαρχικού οργάνου στο αμέσως ανώτερο πειθαρχικό όργανο, με άσκηση των προβλεπομένων από το νόμο ένδικων μέσων.
9. Να διενεργεί τον έλεγχο των ετήσιων δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης («πόθεν έσχες») όλων των μελών των Σωμάτων Επιθεώρησης και Ελέγχου, των Προϊσταμένων των Δ.Ο.Υ, Π.Ε.Κ., ΔΕΚ, της ΥΠΕΕ, των Τμημάτων Ελέγχου και όλων των υπαλλήλων (ελεγκτών) που υπηρετούν στα Τμήματα Ελέγχου των παραπάνω υπηρεσιών, καθώς και όλων των Προϊσταμένων των πολεοδομικών γραφείων των ΟΤΑ α' και β' βαθμού.
10. Διατάσσει την άρση του τραπεζικού, χρηματιστηριακού και φορολογικού απορρήτου, στα πλαίσια των ελέγχων και ερευνών που διεξάγουν τα σώματα επιθεωρήσεων και ελέγχου.

Επίσης με το άρθρο 12 ν.3320/2005 χορηγήθηκαν στο Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης οι εξής αρμοδιότητες:

Ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών και ο γραμματέας του δικαστηρίου ή του δικαστικού συμβουλίου υποχρεούνται να ανακοινώνουν στο Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης ο μεν πρώτος την ποινική δίωξη, που ασκείται με κάθε μορφή συμμετοχής κατά υπαλλήλου του δημόσιου τομέα για εγκλήματα περί την υπηρεσία, περί τα υπομνήματα κατά της ιδιοκτησίας και κατά περιουσιακών δικαιωμάτων που στρέφονται κατά του Δημοσίου και των ως άνω φορέων, ο δε δεύτερος τα παραπεμπτικά ή απαλλακτικά βουλεύματα, σε κάθε βαθμό δικαιοδοσίας, καθώς και τις εκδιδόμενες, επίσης

σε κάθε βαθμό δικαιοδοσίας καταδικαστικές ή αθωωτικές αποφάσεις κατά των ως άνω προσώπων και για τις αξιόποινες αυτές πράξεις. είναι πολύ σημαντική διότι με την πάροδο του χρόνου θα δημιουργηθεί μία κεντρική τράπεζα πληροφοριών για την ποινική κατάσταση των δημοσίων υπαλλήλων και διότι με την παρουσία του δημοσίου ως πολιτικού ενάγοντος στην ποινική διαδικασία θα επιτευχθεί η καλύτερη προάσπιση των δικαιωμάτων του δημοσίου.

- Ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης έχει δικαίωμα να ζητήσει από το Δημόσιο ή από τους φορείς της προηγούμενης παραγράφου με υποχρέωση συμμόρφωσης των τελευταίων:
 - 1) να παρίστανται κατά την προδικασία και την κύρια ακροαματική διαδικασία ως πολιτικώς ενάγοντες για χρηματική ικανοποίηση λόγω της ηθικής βλάβης που υπέστησαν από τις ως άνω αξιόποινες πράξεις του υπαλλήλου,
 - 2) να ασκούν υπό την ιδιότητα του πολιτικώς ενάγοντος όλα τα παρεχόμενα σε αυτούς ένδικα μέσα κατά αποφάσεων ή βουλευμάτων,
 - 3) να ζητούν από τον αρμόδιο Εισαγγελέα υπό την ιδιότητα του πολιτικώς ενάγοντος να ασκήσει τα παρεχόμενα σε αυτόν ένδικα μέσα κατά βουλευμάτων και αποφάσεων, καθώς και την επίσπευση της ποινικής διαδικασίας και την κατά προτίμηση εκδίκαση των υποθέσεων.

Των παραπάνω αρμοδιοτήτων έχω κάνει αρκετές φορές χρήση με

αποτελέσματα που ήδη έχουν αρχίσει να διαφαίνονται.

Η δράση του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης ξεκινά είτε αυτεπάγγελτα, είτε μετά από καταγγελίες φυσικών ή νομικών προσώπων, είτε με αφορμή πόρισμα ή έκθεση επιθεώρησης ελέγχου των ιδιαίτερων σωμάτων ελέγχου και επιθεώρησης της δημόσιας διοίκησης.

Οι εκθέσεις επιθεώρησης και τα πορίσματα ελέγχου των ιδιαίτερων ελεγκτικών σωμάτων και υπηρεσιών, αποστέλλονται στο Γενικό Επιθεωρητή Διοίκησης και δίνουν τη δυνατότητα στο Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης να παρέμβει, όπου το κρίνει αναγκαίο διατάσσοντας επανέλεγχο.

Τέλος, τα πορίσματα και οι εκθέσεις επιθεώρησης μπορεί να περιλαμβάνουν και ορισμένα γεγονότα για τα οποία δεν διεξήχθη ο έλεγχος, όμως ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης κρίνει ότι θα πρέπει και εκείνα να διερευνηθούν είτε από το ίδιο το σώμα ή την υπηρεσία επιθεώρησης και ελέγχου, είτε από άλλο, είτε από τον ίδιο.

Οι μορφές δράσης του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης δεν περιγράφονται περιοριστικά στο νόμο, αλλά κατά διακριτική του ευχέρεια, ανάλογα με την περίπτωση, επιλέγει το κατάλληλο μέσο αποτελεσματικής εκπλήρωσης της αποστολής του.

Σύμφωνα με το θεσμικό του πλαίσιο (ν.3491/06) ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης μπορεί να θέτει κατά περίπτωση, στους δημόσιους φορείς, δεσμευτικές προθεσμίες απάντησης ή χορήγησης στοιχείων ή

εγγράφων.

Η άρνηση οργάνων, υπαλλήλων ή λειτουργών των φορέων της παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν.3074/2002 να συμπράξουν, να συνεργασθούν και να χορηγήσουν στοιχεία ή έγγραφα κατά τη διεξαγωγή έρευνας, επιθεώρησης ή ελέγχου από το Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης ή κατόπιν εντολής του, από τα Σώματα και τις Υπηρεσίες Επιθεώρησης και Ελέγχου, συνιστά το πειθαρχικό παράπτωμα της παράβασης καθήκοντος κατά την έννοια του άρθρου 107 παρ. 1 περ. β' του Ν.2683/99 ή των οικείων κατά περίπτωση διατάξεων.

Βασική προϋπόθεση λειτουργίας των σωμάτων και των υπηρεσιών επιθεώρησης και ελέγχου είναι η διαρκής εκπαίδευση των επιθεωρητών-ελεγκτών και η συνεχής ενημέρωση τους για τις επιστημονικές εξελίξεις σε θέματα επιθεωρήσεων και ελέγχων δημόσιας διοίκησης.

Με το ν.3320/2005 παρέχονται στο Γενικό Επιθεωρητή οι εξής αρμοδιότητες:

α) Να συνεργάζεται με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Διεθνών Οργανισμών, όπως του ΟΟΣΑ, του Συμβουλίου της Ευρώπης, των Ηνωμένων Εθνών και άλλων, με σκοπό τη μεταφορά τεχνογνωσίας και τη συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα ελέγχου της κακοδιοίκησης και περιορισμού της διαφθοράς.

β) Να οργανώνει συνέδρια και εκπαιδευτικά σεμινάρια, κυρίως για το προσωπικό των ιδιαίτερων σωμάτων και υπηρεσιών επιθεώρησης και ελέγχου του δημόσιου τομέα.

Με το άρθρο 8 του ν. 2477/1997, συστήθηκε το Συντονιστικό Όργανο Επιθεώρησης και Ελέγχου (ΣΟΕΕ) που έχει σκοπό την παρακολούθηση και το συντονισμό της επιθεώρησης από το ΣΕΕΔΔ και όλα τα ιδιαίτερα σώματα επιθεώρησης και ελέγχου των φορέων του δημόσιου τομέα.

Το Σ.Ο.Ε.Ε προεδρεύεται από το Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης και μετέχουν ο Ειδικός Γραμματέας του ΣΕΕΔΔ και οι Γενικοί Επιθεωρητές ή Προϊστάμενοι των λοιπών σωμάτων επιθεώρησης και ελέγχου των φορέων του δημόσιου τομέα, ο Δ/ντής της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων της ΕΛ.ΑΣ., ο Προϊστάμενος του Γραφείου Εσωτερικών Υποθέσεων του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας και άλλοι που κατά την κρίση του καλεί.

Ο Γενικός Επιθεωρητής τέλος έχει υποχρέωση να διαγνώσει και να προτείνει στο Κοινοβούλιο και την Κυβέρνηση βελτιώσεις που αφορούν στην αποτελεσματικότητα της διοίκησης και στον ακολουθούμενων διαδικασιών. Έχω κάνει πολλές φορές χρήση της αρμοδιότητάς μου αυτής, όπως στην περίπτωση των πολεοδομικών γραφείων που έκλειναν τον Αύγουστο ~~στη~~ εθιμικῆ δίκαιῆ και στις παρακρατήσεις συνδρομών από ασφαλιστικά ταμεία υπέρ των συλλόγων συνταξιούχων από συνταξιούχους που δεν ήταν μέλη των συλλόγων.

Όπως προανέφερα η εκπαίδευση της κοινωνίας -δημοσίων λειτουργών και πολιτών-για την καταπολέμηση της διαφθοράς είναι κρίσιμης σημασίας για το σκοπό αυτό.

Εκτός από την επιμόρφωση των στελεχών της δημόσιας διοίκησης ζωτικής σημασίας είναι η συμμετοχή των πολιτών στη προσπάθεια για τη

καταπολέμηση της διαφθοράς και της κακοδιοίκησης. Η συμμετοχή αυτή θα καταστεί δυνατή μέσω της ενημέρωσης των πολιτών για το έργο του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης και των Σωμάτων και των Υπηρεσιών Επιθεώρησης και Ελέγχου.

Για το σκοπό αυτό ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης συμμετέχει σε θεματικά Συνέδρια που οργανώνονται από Δημόσιους αλλά και από ιδιωτικούς φορείς.

Στην προσπάθεια για την καταπολέμηση της διαφθοράς και της κακοδιοίκησης που καταβάλλεται από τους Ελεγκτικούς μηχανισμούς υπό τον συντονισμό του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης πρέπει να είναι όλοι αρωγοί: όργανα υπάλληλοι και λειτουργοί της Διοίκησης, ΜΜΕ και ενεργοί πολίτες, οι οποίοι πρέπει να ενημερώνονται συνεχώς και για το σκοπό αυτό η εκπαίδευσή τους πρέπει να αρχίζει από το σχολείο και στη συνέχεια με σειρά διαλέξεων και εκπομπών να παγιωθεί η αντίληψη, ότι η διαφθορά αποτελεί κοινωνικό καρκίνωμα και οι παράγοντες αυτής να αντιμετωπίζουν την κοινωνική απαξίωση και περιφρόνηση και όχι να αποτελούν είδωλα θαυμασμού και μίμησης, όπως τους εμφανίζουν σήμερα διάφορες εκπομπές και λαϊκής κατανάλωσης έντυπα.

Στο σημείο αυτό θα κάνω ένα μικρό απολογισμό της δράσης του γραφείου μου για τα έτη 2004-2006

	2004	2005	2006
Συνολικός αριθμός υποθέσεων για τις οποίες δόθηκε εντολή διερεύνησης	371	519	568

Αυτεπάγγελτη διερεύνηση υποθέσεων	25	73	36
Επώνυμες και ανώνυμες καταγγελίες προς το ΓΕΔΔ	153	248	226
Σύνολο επεξεργασθέντων πορισμάτων και εκθέσεων	1678	1638	1861
Σύνολο πειθαρχικών αποφάσεων που κοινοποιήθηκαν στο ΓΕΔΔ	713	1084	1331
Σύνολο ενστάσεων επί πειθαρχικών	42	143	173
Σύνολο υποθέσεων που παραπέμφθηκαν στον Εισαγγελέα και στα αρμόδια πειθαρχικά όργανα			381
Σύνολο πορισμάτων που καταλήγουν μόνο στην πειθαρχική δίωξη			198

Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει μεγάλη αύξηση της δραστηριότητας του γραφείου μου .

Η Δημόσια Διοίκηση πάσχει κυριολεκτικά, κάποιες όμως παρεμβάσεις της πολιτείας θα μπορούσαν να βελτιώσουν την όλη κατάσταση όπως:

1. επαναφορά του κωλύματος εντοπιότητας για υπαλλήλους κρίσιμων τομέων της δημόσιας διοίκησης, όπως αστυνομία, δικαιοσύνη εφορία, πολεοδομία κ.λπ.
2. περιορισμός του αριθμού των δημοσίων υπαλλήλων ανά υπηρεσία σύμφωνα με τις ανάγκες αυτής και όχι συνωστισμός στις καλύτερες

αμειβόμενες υπηρεσίες και μάλιστα με τη μέθοδο των μετατάξεων, η οποία πρέπει να περιορισθεί.

3. ιδιωτικοποίηση τομέων του Δημοσίου, που δεν ανταποκρίνονται στο ρόλο αυτού ως *imperium* και *fiscus*.
4. διαμόρφωση του μισθολογίου των δημοσίων υπαλλήλων αξιοκρατικά και παροχή πραγματικών κινήτρων στους ικανούς υπαλλήλους, με γνώμονα την παραγωγικότητα και όχι μόνο την τήρηση του ωραρίου.
5. πραγματική αξιολόγηση των δημοσίων υπαλλήλων με εκθέσεις που θα ξεκινήσουν από μηδενική βάση, ο δε αξιολογητής θα υποχρεούται να βαθμολογήσει με κλιμάκωση ορισμένο κλάσμα των υπαλλήλων.
6. διεκπεραίωση των σοβαρών υποθέσεων με τη μέθοδο του *one's man job*.
7. στελέχωση των πειθαρχικών συμβουλίων με ικανούς και επιμορφωμένους προς τούτο υπαλλήλους.
8. περιορισμός των συνδικαλιστών στα αμιγώς συνδικαλιστικά τους καθήκοντα και όχι συνδιοίκηση των υπηρεσιών και ιδίως των ΔΕΚΟ με παράλληλο περιορισμό των συνδικαλιστικών φορέων και ορισμένων προνομίων τους.

Δυστυχώς οποιοδήποτε μέτρο για την καταπολέμηση της γραφειοκρατίας συναντά τη λυσσώδη αντίδραση των γραφειοκρατών, οι οποίοι αντιδρούν σε οποιαδήποτε παραχώρηση της εξουσίας τους και έχουν την αίσθηση ότι το κράτος είναι ιδιοκτησία τους.

Αυτές είναι σε γενικές γραμμές οι αρμοδιότητές μου και όχι αυτή που μου συνέβη πρόσφατα, όταν κάποιος με πήρε τηλέφωνο και μου είπε, ότι το ΙΚΑ

ειδοποίησε τη γυναίκα του ότι έχει λαμβάνει 3.500 € τα οποία δεν τα δικαιούται και με ρώτησε τι να κάνει, εγώ του απάντησα να μην τα πάρει, τότε μου είπε ότι θα νιώθει μια ζωή ανόητος, τότε του είπα να τα πάρει, αλλά μου απάντησε ότι θα τον κυνηγάει το ΙΚΑ και με ξαναρώτησε τι να κάνει κι εγώ του απάντησα ότι αρμοδιότητά μου είναι να επιλύω προβλήματα και όχι διλήμματα.

Ευχαριστώ για την υπομονή σας και την τιμή που μου κάνατε.